فارسی پایه **هشتم** دوره اول متوسطه نام و نام خانوادگی :	به نام خداوند جان و خرد امتحان نوبت اول دانش آموزان مدرسه **نیکان دی ۱۴۰۴** شهرستان اسفراین	تاریخ :۱۴۰۴/۱۰/۹ دبیر : مرگان زمان آزمون: ۶۰ دقیقه	

چه نکو طریق باشد که خدا رفیق باشد که سفر بهشت گردد چو بهشت جاودانی

قلمرو زبانی

۱	**معنای واژگان مشخص شده را بنویسید .** **الف) عقل ها حیران شود کز خاک تاریک نژند (.....)** **ب) بشر ماورای جلالش نیافت/ بصر منتهای جمالش نیافت (..... ، .....)** **ج)خارکش پیری با دلق درشت / پشته ای خار همی برد به پشت (.....)** **د) گرامی ترین ارمغان ایران به دیگر سرزمین ها خرد بوده است .(.....)**	۱/۲۵
۲	**تعداد جملات عبارات زیر را مشخص کنید و شماره بزنید.** **الف) چون نپرسی کاین تماثیل از کجا آمد پدید ؟ / چون نجویی کاین تصاویر از کجا شد آشکار** **ب) تویی که آینده میهن را درخشان خواهی ساخت.**	۱
۳	**کاربرد انواع «که » را در مصراع روبه رو مشخص کنید .** **گفتم کــه از کــه پرسم جانا نشان کویت ؟**	۰/۵
۴	**کاربرد انواع « را » در عبارات زیر را مشخص کنید .** **الف) حرام را صد از این گونه آداب به جا بیاوری فایده ندارد . (.....)** **ب) تو را با او چه کار است ؟ (.....) ج) امیر او را گفت که این چیست ؟ (.....)**	۰/۷۵
۵	**نقش کلمات مشخص شده را بنویسید. (نهاد ، مفعول ، متمم ، مسند ، قید ، مضاف الیه، فعل)** **الف) کن نیک تامل اندر این باب (.....) ب) جهان متفق بر الهیتش (.....)** **ج) بود اما در میان ما نبود / مهربان و ساده و زیبا نبود (.....) د) تو را بیاموزم. (.....)**	۱

قلمرو ادبی

۶	**باتوجه به بیت " پیر گفتا که چه عزت زین به / که نی ام بر در تو بالین نه " عبارت « بالین نه » کنایه از چیست ؟**	۰/۵
۷	**با توجه به بیت " ده روز مهر گردون افسانه است و افسون / نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا" جناس را بیابید و نوع آن را مشخص کنید.**	۰/۵
۸	**در ابیات زیر خفاش و طاووس نماد چه انسان هایی هستند ؟** **الف) نور خورشید در جهان فاش است / افت از ضعف چشم خفاش است** **ب) طاووس را به نقش و نگاری که هست خلق / تحسین کنند و او خجل از پای زشت خویش**	۱

www.kanoon.ir

۹	**در بیت « حد من نیست ثنایت گفتن / گوهر شکر عطایت سفتن »** **الف) گوهر شکر عطایت سفتن کنایه از چیست ؟** **ب) یک تشبیه در بیت بیابید و مشبه و مشبه به آن را مشخص کنید .**	۱
۱۰	**باتوجه به بیت " گلستان کند آتشی بر خلیل / گروهی بر آتش برد ز آب نیل "** **الف) مصراع اول به چه داستانی تلمیح دارد ؟ ب) در مصراع دوم "آتش" مجاز از چیست ؟**	۱
۱۱	**با توجه به دو بیت زیر تعیین کنید که " آینه دل " و " دل آینه " از نظر آرایه ادبی چه تفاوتی بایک دیگر دارند ؟ توضیح دهید.** **الف) مهربان و ساده و بی کینه است / مثل نوری در دل آیینه است** **ب)تامل در آیینه دل کنی / صفایی به تدریج حاصل کنی**	۱
۱۲	**باتوجه به بیت " گفتم مرا غم تو خوش تر ز شادمانی / گفتا که در ره ما غم نیز شادمان است"** **هم تضاد هم متناقض نما را بیابید.**	۱
۱۳	**شعر حفظی** **۱) مصراع های خالی بیت های زیر را کامل کنید .** **الف) .....**/ گفتا تو خود حجابی ورنه رخم عیان است **ب)گفتم ز فیض بپذیر این نیم جان که دارد / .....** **۲) بیت زیر با کدام مصراع کامل می شود ؟ گفتم که از که پرسم جانا نشان کویت ؟** **/.....** **الف) گفتا تو خود حجابی ، ورنه رخم عیان است** **ب) گفت آن که سوخت او را کی ناله یا فغان است ؟** **ج)گفتا نشان چه پرسی ؟ آن کوی ،بی نشان است** **د) گفتا که در ره ما ، غم نیز شادمان است**	۲
	قلمرو فکری	
۱۴	**در شعر پیش از اینها به نظر شما چرا شاعر خانه خوب خدارا در یک روستا یافته است ؟**	۰/۵
۱۵	**در مصراع " گفتم که سوخت جانم از آتش نهانم " مقصود از آتش نهانم چیست ؟**	۰/۵
۱۶	**شاعر در شعر صورتگر ماهر به کدام فصل سال اشاره دارد؟**	۰/۲۵
۱۷	**عبارت « جز راست نباید گفت ، هر راست نشاید گفت » با کدام شعر تناسب معنایی دارد ؟** **الف) شکر گویم که مرا خوار نساخت / به خسی چون تو گرفتار نساخت** **ب) زنهار! مگو سخن به جز راست / هر چند تو را در آن ضرر هاست**	/۵

www.kanoonir

۱۸	**آثار ستون «ب» را به شاعر یا نویسنده مربوط به آن در ستون «الف» وصل کنید . (در ستون ب یک مورد اضافی است .)** **الف**: مستوره کردستانی • قاآنی • فیض کاشانی • محمد حبله رودی • محمد بن منور • جامی • **ب**: • پریشان • جامع التمثیل • بهارستان • تاریخ اردلان • اسرارالتوحید • تفسیر صافی • هفت پیکر	۱/۵
۱۹	**عبارات زیر را به نثر روان بر گردانید (معنا کنید).** **الف) ای نام نکوی تو سر دفتر دیوان ها / وی طلعت روی تو زینت ده عنوان ها** (.....) **ب) کیست آن صورتگر ماهر که بی تقلید غیر / اینهمه صورت برد بر صفحه هستی به کار ؟** (.....) **ج) به درگاه لطف و بزرگیش بر / بزرگان نهاده بزرگی ز سر** (.....) **د) روزی که در آن نکرده ای کار /آن روز ز عمر خویش مشمار** (.....) **و) امیر را خاطر به آن شد که در آن خانه چیست .** (.....) **ی) کنم از جیب نظر تا دامن / چه عزیزی که نکردی با من** (.....)	۳

فرجامتان نیک